

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra
a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. kden, esütörtökön és szombaton délen.
Ara évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhats sorért először 7 kr., másodsor 6 kr., harmadsor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 20 kr. bédj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeletik.
A nyilatkozati cikkek sora után 25 kr. előfizetése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Bécs, October 24.

(Mk.) A magyar kérdés végleges megoldását mind ekkoráig környezett jég burka valahára olvadásnak indult.

Ugyanis a félhivatalos „Wiener Abendpost“ folyó hó 22-kén kelt számában a magyar és horvát országgyűlés jövő tavasszal egybehívását kilátásba helyezvén, elegendő anyagot szolgáltatott az összes bécsi journalistica felszólaltására.

A kormány ezen lépésének indokait a legújabb felmerült olasz-francia szeptemberi egyezmény, vagy pedig más külpolitikai esemény erkölcsi befolyásában keresni, semmi alapossággal nem bírhat; ha azonban a magyar kérdés végleges elintézésének most már égetővé vált szükségét éppen úgy, mint az az 1859-diki szerencsétlenül kiltott olasz hadjárat után történt, az ország belviszonyainak zilált helyzetében, és minden irányban fejlődésüket nyomasztó körülményekben keressük, lehetetlen az indokok vezérfonalára nem akadnunk.

A mai lapok lássuk, hogy mit mondanak.

A magyar országgyűlés a horvát országgyűlést megelőzőleg, a közeledő tavaszon fog Pestre egybehívatni.

Az országgyűlései követválasztások a 48-diki törvények alapján fognak megtörténni.

Ez utóbbi tudósítás habár elvileg elfogadva nines, véleményem szerint már azon oknál fogva is valószínűséggel bír, mert általános elismert tény, hogy az ez irányban 48-diki törvények a legkimerítőbben ki vannak dolgozva, és minden egyes nemzetiség igényeinek pártatlan igazsággal megfelelnek.

A mi a jelenleg már az államtanács asztalán fekvő magyarországi igazságügyi változások alkalmazását illeti, ezek nyert szentesítésük után annyival is inkább fognának Magyarországon mindjárt foganatosítani, a mennyiben a kormány bizton reméli, hogy az országgyűlés azokat netalán szükségessé lett jelentéktelenebb módosítások után, elvileg egészen fogja elfogadni.

Az említett okoknál fogva, a mint halljuk a magyar kir. udvari kancellaria kebelében megérőltetett tevékenységet gyakorolnak, és a tanácskozmányok egy részt az államminis-ter, ugy szintén gróf Nádasdi erdélyi főkan-czellár, és gróf Pálffy kir. helytartó hozzájárultával gyabrabban tartatnak meg.

Az itteni kormánykörökben nagy a kíváncsiság, a félhivatalos magyarországi lapok jövőbeni magatartásuk iránt annyival is inkább, a mennyiben remélik, hogy gróf Zichy elfogadott programját a történendő vitatkozások folyamában egyik vagy másik által nyilváníttatni fogja.

Ha végtére a magyar országgyűlés egybe-jön, a február 26-ki patens fog mint legelső királyi leirat asztalára letétni.

Mialatt tehát a magyar országgyűlés ezen gordiusi csomón fogja fogainak erejét próbál-gatni, az alatt a már egybevit birodalmi tanács a pénzügyi viszonyok és 1865-iki költségvetés, a francia-olasz szeptemberi egyez-mény, a velencei, a magyar s horvát kér-dés megvitatásán gyakorolhatja ékes szolá-tani tanulmányozását. Hogy valamint a ma-gyar országgyűlés, ugy a birodalmi tanács képviselőire is a következő időszak lefolyta alatt nehéz, és az állam viszonyait újra te-remtő feladat vár, az kétséget nem szenved, mert a pesti országgyűlésnek magatartásától Magyarország jövője, a birodalmi tanács el-járásától pedig Austria nagy hatalmi állásá-nak „lenni”, vagy „nem lenni” kérdése függ.

Végül a legújabb időben gróf Bethlen

Miklós által írt „a birodalom sulypontja Buvel birna, a mi ez erkölcsi életben öröndetes dän“ feliratu röpiratot illetőleg, megjegyezem nyemerény lenne.

De mindezek után azon kérdés merül fel, vajon lehetséges-e a koldulás általános meg-szűntetése, s minő gyakorlati eszközök által?

Közsegeink helyzete s körülményeiből ké-pest még most is alkalmazható oly házirend-szer, melynélfogva a fenn kijelölt eredmény elérhető.

Barót, October 15.

Közéleti reformok.

I.

Vannak tárgyak a közéletben, melyekről ismételtelen szólni, melyeket fejtegetve köte-tesíteni s érvényre emelni, nem hogy élese-ges volna, hanem inkább kötelességszer szük-ségesség.

Értem az ily szerű tárgyak alatt azt kö-zéleti viszonyokat, melyek részint mint eteges kinövésnek még nem orvosoltattak; részint mint nélkülözhetlen, de mégis hiányzó jók életbe nem léptettek.

Ha kis hazánk közéletén szemlélőve vé-gig tekintünk, sajnosan kell tapasztalunk, hogy sok más nemzeteknél életbeléptetett oly rendezetek, melyek az általános nymor és közelszegényedés enyhítésére és eltávolítására irányozvák, nálunk még mind binyoznak nem csak, sőt e hiányok, az újabb ko, inkább országos igényekkel még terhebbé vált élet-viszonyok között, csaknem elviselhezen terít-ként nehezdednek a munkás szűlyupépre.

Es habár minden hiányokért nei vádol-hatjuk is önmagunkat, országos fejlődésünk az ön jóakaraton kívül más visszahat körülményektől is feltételezve levén: még azok-nak elbanyagolásáért, miket körülünk s öm-erőnkől a nélkül, hogy ebben idegenérdekek által akadályoztatnánk, kivihetnénk, a felelős-ség sulya következményeivel együtt ránk ne-bezül.

Igy első helyen figyelemre méltó tglalást érdemel — különösen székelőföldünköl — a nép kegyeletös jó szivisége miatt elcsaparo-dott s csaknem mesterséggé vált koldulás.

Egész csapatok vannak koldusokból rend-szeresítve, kik — lovon, szekérral s gyaog — különösen a székelő bucus helyeket, valmint a heti és országos vásárokat, ott mint luzgó bivek, itt mint speculansok tümegesen látog-atják, s míg amott általuk az ájtatosság is kizsákmányoltatik, itt bizonynyára a tulajdon jog nem sokra becsülteik. S aztán bár mind tehetetlenek volnának, de éppen mivel egyré-sze való, másik meg áltehetlen, ezek vezdtése szintugy mint szolgálatjára ép gyermekel és erős ifjak szegődnek, kik ez életmódban a henyé ingyen életet megszokva, többé sola a munkás osztályhoz vissza nem térnek. Ezek-ből lesz azután későbbben nagyobb korra s korlátlanabb szabadságra jutva, amaz ostrá a nemzetnek, mely égetés, lopás s egyéb zo-noszságok által lesz mindenki felelme.

Nyiltan lehet némely koldus oly szerű ö-csekvést hallani, hogy ez életnem, különösen a jó szivű székelő nemzetnél sokkal jövedű-mezőbb, mint a becsülletes napszamosé. S hányszor nem történt, hogy midőn a munkás házinep nagjja mezei munkái körül fáradoz-nék, az alatt a házaló koldus használva az alkalmat, a kis gazdaságot megrabolta?

Es mégis ugy megszoktuk e mindnapo-s rovat, hogy azt észrevenni sem látszatunk, pedig ha bármily kevéssé vizsgálódunk ez ügy körül, ama káros batást, mely mint fe-kély mindig tovább harapódzik a társadalom tagjain, azonnal észrevehetnők, mely észrevét-el után önként következtethetnők azon szel-lemi és anyagi előnyöket, melyek a koldu-lás szabályozásából — illetőleg eltiltásá-ból, a helyi szegények ápolása s gondozása által — a társadalomra háro-molnának.

Ha a koldulás — községileg eltiltatván — megakadályoztatnánk, s az olyanok, kik még dolog tehetősök, dologra szorítatnának: azon rész fiatalság, kik ép testel lesznek vala egyéb-bé-ként örökös lelki nyomorékká, a hajlamukkal megegyezhető munkás és iparos osztály-nak lennének megnyerve. Ennek következtében a henyé-tunya életből gyárilag kiözlő rosznak forrása bedugtatnék, s ha csak minden tizedik előbb veszendőnek indult ifju élet mentethet-nék is meg, az Ur előtt 99 igaznak érdemé-

*) Kérjük sziveskedjék közelebből velünk szállá-sát tudatni. Szerk.

szűk korlátai közzé szorítatának, az ered-mény bőven megjutalmazná a kiállott kelle-metlenségeket s netalán áldozatot, s kielé-gitene az ellenséges és rosz akaratuakat is.

Barót.

A magyar kérdés

a bécsi lapokban élénk discussiók tárgyát képezi. Minthogy ezen vitákhoz hozzá szólnak, most a bécsi lapok főbb észrevételeit becsát-juk előre:

A magyar és horvát országgyűlést, írja a ministeri „Oest. Zig“, a „teljes“ reichsrath üléseinek bevezése után, de a szűkebb reichs-rath folytatott ülésezése alatt szándékoznak összehívni. Ugyanezt írja a hivatalos „Wiener Abendpost“ is, a mely a teljes reichsrath egybehívását tartalmazó s szombaton közzétett rendeletre nézve megjegyzi, hogy a kormány részére fenn kell tartani annak lehetőségét hogy miután a birodalmi tanács a maga ten-dőt: u. m. az állam háztartásának ellátását, a pénzügyi előterjesztések s egyéb fontos ügyek tisztába hozatalát rendbe hozta volna, s hogy mihelyt a szorosabb birodalmi tanács a hozzá utasított törvényhozási tárgyak rendbe hozása végett egybe fog hívati, a birodalom keleti felében is egybe fogják hívni az országgyűlé-seket, az alkotmányos munkásság kifejtése végett.

A ministeri „Botschafter“ megjegyzi, hogy az „Abendpost“ ugyancsak a keleti részek országgyűléseinek lehető összehívásáról be-szél, de ő, ugymond, tudja, hogy a kormány a jövő évben komolyan össze akarja hívni az országgyűléseket, és pedig legelőször a ma-gyart, ez elé terjeszti a februári alkotmányt, s ha az országgyűlés „elfogadható“ végze-seket hoz, ezeket a legközelebbi „teljes“ reichs-rathhoz utasítja.

A „Wanderer“ vasárnapi száma konstatálja a kormány szándékát, s megjegyzi, hogy te-hát a magyar országgyűlés összehívása néhány hónap múlva várható, most már hivatalos kö-rökben is azon meggyőződés érvényesülvén, melyet ő három év óta folyvást nyilvánított, hogy t. i. a kiegyezés Magyarországgal csak is a nemzeti képviselő meghallgatása folytán valósítható.

A „W. Lloyd“ is sok kecségetet talál a kormánylap fentebbi ígéréteiben, nevezetesen azt is, hogy a magyar korona területi jogát kívánják fentartatni — mert a magyar és hor-vát országgyűlés mellett az erdélyi tartomány-gyűlés (mely pedig bement a reichsrathba) szintén kilátásba van helyezve — s ez egy-szerre való összehívás által Magyarország, Horvátország és Erdély kívánatainak kiegyez-tetése legalább a lehetőségek közé van so-rozva. De a „W. Lloyd“ nem mer optimista lenni, annál kevésbé, minthogy a „Wiener Abendpost“ félhivatalos közleménye, mely alaki tekintetben a közvéleménynek tett en-gedmény, tartalmára nézve oly talány, melyet kétféle lehet magyarázni.

A ministeri közlemény egy hajszálynira sem tér el a februári állásponttól, s a benne foglalt ígért a kormányt még semmire sem kötelezi. A „W. Lloyd“ ugy hiszi, hogy a közlemény fő czélja, a reichsrathban várható ellenzék erejét megtörni. A reichsrathnak hize-legni fog, hogy mindjárt mint „teljes“ hívják össze, a magyar kérdésre nézve pedig azzal kecsegtetik, hogy ennek megoldásához hozzá-fognak: így az ellenzék előre elveszti működési alapvonalá tetemes részét. A „W. Lloyd“ azonban reméli, hogy az ellenzék azért meg-teszi kötelességét. „Neki egy kell azt a talá-nyos közleményt magyaráznia, a mint Austria jölléte megkívánja. Mert csak akkor, ha a magyar országgyűlés összehívása tényné lesz, csak akkor szabad megváltoztatott kormány-rendszerrel beszélni.“

A „Presse“ nem szereti, hogy a „szűkebb“ reichsrath most nem fog ülésezni, mert éppen ez elé lettek volna terjesztendők a szabad-elvű reformok vallási, oktatási, egyestületi, törvénykezési ügyekben. Különösen a törvény-kezési reformokat alig győzi már elvárni a „Presse“, miután, ugymond, az ő törvényke-zési állapotai oly hiányosak, oly nagyon burokratikusok s oly kevéssé szabadelvűek, hogy megváltoztatásuk égető szükség. (S mégis a „Presse“ és társai ezt a törvénykezést akar-ták volna minden áron Magyarországra át-

plántálni, mintha nekünk még az is jó volna, a mi már nekik is rossz!

A „Presse” csak azt az egyet fogadja megelégedéssel, hogy a sugalmazott lapok kilátást nyújtanak a magyar országgyűlés összehívására.

Az „Ost. Post”-nak is fáj, hogy a reichsrath csak a februári pátens 10-dik 8-ában foglalt teendőinek teljesítésére hivatott össze, s ebben a kormány részéről bizalmatlansági szavazatot lát a reichsrath irányában.

A kormány az alkotmánykérdésre vonatkozólag következő programot állított fel: az összes reichsrathnak a szűkebb reichsrathból való szigorú elválasztása; az összes reichsrathot a császár s a szűkebbet a ministerium fogja megnyitni. Azon szándék van előtérben, hogy a horvát országgyűlés előtt a magyar nyitnassék meg, s hogy ez elé terjesztessék elő a februári alkotmány; az eshetőlegesen kivívott kiegyezés aztán a jövő évi összes reichsrath elé terjesztetnék. A választásoknál az 1848-kai választási törvények fognak al kalmaztatni. A törvénykezés szervezése nem fog felfüggesztetni.

Szebeni dolgok.

N.-Szeben, oct. 25.

A tartományi gyűlés mai ülésében a földtehermentesítési pénzalap szükségletének összelete 2,866,712 o. é. forintban lón elfogadva. Ezen összegből 52,564 ft nincs fedezve, mire nézve a bizottmány javaslata ajánlá: mondanassék ki egy legalázatosabb felirathat, hogy Erdély nem képes nagyobb földtehermentesítési adópótlékok fizetni, mint forintja után 50 krt, minél fogva „Erdély” kénytelen a birodalom segélyéhez folyamodni, s még most kamat nélküli és vissza nem fizetendő előlegeket kérni, e kérelmet teljesen jogosultnak tekintvén. Azonban végre is Binder indítványa fogadtatott el, melyszerint a bizottmányra bízandó, hogy az e tárgyi felirathoz hasonló felirathat dolgozza ki; abban aztán, a törvények mellett kitéve, a bizottmány által indítványozott birodalmi segély iránti kérelem indokolható s magas helyre feltérjeszthető. Bindernek ezen indítványa szavazás után fogadtatott el. Axentie Severu is hozzászólt a dologhoz, szintén indítványt tett és az 1848-ki törvényekre hivatkozott, ajánlván, hogy a birodalmi segély iránti igény indokolásánál idéztessék az 1848-ki V. törvények, melyszerint a földtehermentesítésre nézve jelzőlogul a koronajavak és sóbányák jövedelmek ki. Rannicher, meg Budaker is tett indítványt, de mint fenebb mondók a Binderé nyert többséget.

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

M.-Vásárhely, oct. 22.

Jelen hó 10-kén megnyílt tárlata a helyi jótékony nőegylet által rendezett első gazdasági és háziipar-nak 18-kán bezáratván, az eredmény ez: Kiállított volt összesen 286 Kiállított tárgy . . . 763 Jövedelem . . . 384 ft 42 kr.

Az önkéntes lelkes adományokból jutalmazásokra begyűlt 4 arany, 2 tallér, 14 huszas és 26 új forint, melyből a bíráló bizottmány, melynek elnökei voltak gr. Toldalagi Eszter, Szabó Samu és Görög Elek, tagjai pedig Szilvási Sándorné, özv. Görög Józsefné, Csongvai Károlyné, Jenei Albertné, Hajnal József, Hints Dani, Marusi Farkas, Szarvadi Lajos, Petelei János, Cseh Zsigmond, Szöllösi Samu, Fenyő István, Csiki Károly és Illés Sándor — következő jutalmakat határozta kiosztani

1-ször. Arany-jutalmat nyertek: gr. Kemény Miklósné saját szövötti fél kamukáért, özv. Görög Józsefné többféle kitértű körtvéért, különösen a nagy kasszeli reinettért.

2. Tallér-jutalmat nyertek: Bartha Zathurecki Luiza háziszőtt ruha kélméért; Gönczi Mihályné háziszőtt szőnyegért; Kerekes Lina női fehérmű varrásért; Hutter Luiza zsebkendő himzésért; Ny. Karolina főkötő, zsebkendő és gallér himzésért; özv. Ziegler Károlyné házi lenfonalért; Jenei Albertné magott ribizské befőttért; gr. Bethlen Farkasné szárított barackért és Hints Dánielné több jeles gyümölcssei között a delice de Hardenpótt körtvéért.

3. Dicsérő oklevelet nyertek: özv. Görög Károlyné sajátkezüleg font takács által szőtt kamukáért; Nagy Eszter házál szőtt walliszért; Kabós Lászlóné saját szötte paplanért; Dézsi Mál és Bartha Mari női fehérmű varrásokért; Balog Karolina foltozásért; özv. Vajda Dánielné és András Giza gallér himzésért; Péteri Nina és Bartha Mari zsebkendő betűzésért; gr. Teleki Ilona pam-lagvákosért; Ziegler Hernin és Czeecil uti-táska himzésért; Dózsa Katinka henger-vánkosért; Reich Eliza asztaltakaróért; Kézel Luiza gallérért; Knöpfler Marici a egy könyv-

jegyzőért; báró Horváth Albertné házi lenfonalért; Székely Jánosné kender fonalért; özv. Csiki Daniné nyers selyemért; id Jenei Józsefné, Zsombori Elekné és Csongvai Károlyné czőkös kenyerükért; Szabó Jánosné burgonyás czőkös kenyerért; Lázár Antonia tejes kenyerért; özv. Horváth Mátyásné süteményekért; Papp Ágnes nyers tésztaemlékért; Wittich Józsefné és Varró Józsefné keményítőkért; özv. Zeyk Domokosné eper és dnyebefőttékért; Wittich Józsefné szárított szilva és egresért; Baruch Gyuláné czedra-gyümölcs befőttért; özv. Zeyk Domokosné cukrozott gyümölcsért; könezei Kakuci Karolina mixed piebes vegyes ugorkáért; Snedarek János téli káposztáért; Várad Lajosné káposztáért; gróf Kornis Ferenczné murekért, Sándor Lászlóné mandola burgonyáért; özv. báró Kemény Pálné sárga döblesztért (Hercules-kürtje); özv. Filep Józsefné kitértű sokféle faju almáért; orvos Csiki Józsefné jeles körtvéért; Ujvárosi Lajosné jeles gazdasági gyümölcsökért; Lázár Adám 1862-ki szentgerliczei szinborért; Sándor László 1862-diki budai boráért; özv. báró Kemény Pálné és gr. Kornis Ferenczné muskotály körte rozsoliskóért, és a helyi helyvéthitű felsőbb leánytanoda kiállító növényekéi egy közös oklevelet, s ezen kívül a legkitértűbbnek egy az itteni tudós gyűlés emlékére veretett érmet.

A kiállított az idő rövidségéhez képest versenyeztek egymással minél érdekesebb tenni a tárlatot, a közönség egész 8 nap alatt buzgón látogatta meg a tárlatot, és a napontai kisorsolásoknál áldozatkészséggel vett részt; a rendező bizottmány tagjai elnökükkel együtt csaknem minden idejüket a tárlatnak szentelték, nem gondolva a híves léggel és bokros házi foglalkozásaikkal, csak hogy a kezdet nehézségeit leküzdve a jótékony célra hasznolt hajhajassanak.

Fogadják a rendezők, kiállítók és közönség ernyedetlen közreműködésükért a haza és emberiség nevében legforrabb köszönetünket, valamint a helyiség dírtalan átengedését báró Bánffy Dániel, egy biztosa Nagy József méltányló elismerésünket.

Adj a magyarok istene! hogy a jövő évi tárlat a várakozásnak még jobban megfeleljen!

Büsfy.

— Marosszék october. A magyar gazdaszszonyok egylete által az árvízről károsodott szegények számára küldött 600 forintnak különböző falvakban és mennyiségben elosztásának kimutatása.

1) Nyárad-Sz.-Benedeken hat egyén *) kapott	30 frtot.
2) Tompa helységben tíz egyén	60 „
3) Nyárad-Gálfalván 14 egyén	50 „
4) Nyárad-Sz.-Annán 16 egyén	40 „
5) Demeterfalván 17 egyén	50 „
6) Nyárad-Sz.-Lászlón 10 egyén	25 „
7) Lörinczfalván 27 egyén	34 „
8) Süketfalván 16 egyén	50 „
9) Lukafalván 50 egyén	96 „
10) Ilenczfalván 29 egyén	58 „
11) Ákosfalván 8 egyén	30 „
12) Moson 4 egyén	25 „
13) Csokfalván 8 egyén	30 „
14) M.-Vásárhelyt 11 egyén	22 frt

osztrák értékben.

Gyula-Fehérvár, oct. 20.

Ezen, nemzeti vegetatiónban nevezetessé vált napon valamit írnom kellene a „Közöny” nek, hogy értené minden érdeklődő, hogy a vett jórt annak érdemével és felemelkedésével is háládatosok tudunk lenni. Azonban, a mely tény az adakozó fél részéről később annyira commentálta, hogy tökéletesen megszűnt az a jótékony lenni, a minek talán szádekoltak volt: alig kölcsönözhet ma lelkesedésemmek s a vidéki hangulat olykor jámbor tolmácsolójának is tárgyat, Csüngött a szép szőlőgerezd; azonban míg mi rókaí vágygylal, de az övénél háládatosabb bensővel, esengünk utána, szőlőnknek egészen megvette s elfanyarította a dér és zuzmara.

Valójában, hogy igazat és még pedig nem is képeken beszélek, tanúsítja ma az ugynevezett „Kutyamál”-ban megkezdett fehérvári szűrteti idény első ize, melyet az octoberi dér annyira elkenyészített, hogy a szó valódi egyenes értelmében elmondhatjuk róla a róka ismeretes észrevételét: nem kell, mert savanyu.

Igazán savanyu dolgok; szépen derülő szűrteti napjainkhoz edesebb csemegék volnának megfellelők, de inkább megszoktuk mi a gyász-keserű viszonyokat, a csapásokat.

Folyó hó 15 kén tűzvész volt városunkban. Egy gazdag csár, s meg hat hajósárvó házi lett martalékává. Minden elemi fenyegető kanyarogványt, minden meg-megakadt vérkeringést s keblhullámzást, minden semmittevő sürgést forgást, minden chaoticus lármát és

stema nélküli tűzoltó munkát az áncsorok nagy s megelégedett időtöltésével egybe-
tve: az tűnik ki, hogy nekünk valamely
trgös feladatcskának könnyűszerű megoldá-
ig még soká kell iskoláztatunk. Oly ma-
nkviseltelet mellett, minőnek ama tűzoltásnál
anuja voltam, az egész város könnyen porrá
amvadhat vala, ha szerencsére egész szél-
end nem uralg. Hogy a vész-harang sza-
laknak mindenki ne annyira otthon kezdjen semmi
redményű markolásokhoz, mint bizonyos oltó-
lányhoz, melylyel nem tárogni, hanem tenni
banjon, hogy minden ház, ha már egy biz-
sítási ezimerrel nem, legalább egy pár cse-
terrel, egy létrával felszerelve legyen, hogy
evésbé érdeklődő uriemberbe is tűzoltás al-
almával a nyugalmas szemléletnél kissé több
észvét szoruljon; hogy a polgár lelkiismeret-
esebben tegye földadatát; hogy a katonai
endőség a polgárral közreműködjek, ne pe-
lig hatásköri féltékenység- vagy más nézetből
példaul amaz ennek intézkedéseit paralyssalja;
hogy ekképpen az alárendelt tömeg, hogy ne
mondjam öcsöselék, még inkább ne demora-
laldódk; hogy míg a mitveltebb s emberibb
ostály működik az oltással, az oltás és czi-
gály re lopjon; hogy például valamely rend-
szesebb tűzoltó-társulat eszméje ezen város-
ba is magát valaha érvényesítse stb. mindezt
mi anál hőbben kívánjuk, minél inkább le-
hite e állapotok hiányát ez alkalommal is-
mertük.

Telítve azonban a kedvezőtlenebb viszo-
nyokat és szokásokat, némely részről ember-
ségi ktelmeinknek példásan felelt meg. Vá-
radi a főbíró korán megjelent a színhelyen,
Kovács Elek a városkapitány, egy papi em-
ber, nematy lelkes tanácsbeli s néhány vár-
beli katoa nem csak szóval, hanem — a
mint ily timeg közt szükségesnek is látták —
szép példával mentek előre. Egy katonapék
életveszély közt mente meg egy gyermeket;
egy enthiasta tűzoltót, kinek ugy látszik,
előbb a jében levő tüzet kellett volna elot-
latnia, Begyán M. s Kovács E. ragadtak ki
kissé mepörkölten a lángokban roszogó gabna-
sztag rtégei köztül. Szintén ezen ur férfiak
voltak rhányadmagunkkal, kik utolsók hagy-
ták odaaz egész éjen át (a gyuladás esti 7
órákor értent) vészszel fenyegető s időnként
fölvillámszó égés színhelyét. Elismerés azért
nekik. Iz alkalomból még kifejezzük abbeli
reményüket, melynélfogva reméljük, hogy a
derék városkapitánynak s politikai előjárók-
nak sikerül szándék szerint a várost tizeden-
ként felbős kisbírószagokkal ugy szerelni föl
s rendeni be, hogy hasonló véresetek alkál-
mával iz erők mennél megfelelőbb czállal
mozgósíttassanak!

Még egy pár szót egy kegyeletes gondo-
latnak, szomorú érzelmeinknek. Tegnap kísé-
rők az öröklét révpártjára tks. Váradi Károly
városi öbíró ur közkedvességtel nevének Loe w
Aloiaia urasszonyának, a helybeli jótékony
nőegylet előknőjének hült tetemetét. Az álta-
lános és gyászosan mutatkozó részvét minden
vallás nemzetiség, rang, állapot és nem ré-
széről melyek az óriási gyászmenetet képe-
zék, anusitá azt, kit vesztett e város a bol-
dogban. Mélyen gyászoló férjén kívül mi
érezzük és tudjuk főképe e vesztesség tetemes-
ségét kik a páratlan kedvességű és igazán
páratlanul jó lelkű urnó körét és közrehatá-
sát közelebből ismerhetni szerencsések va-
lának Ki a mostani rideg viszonyok közt a
valódi családias és tiszta szelid jellemű körök
befolyását méltányolni képes, az könnyen ér-
tend, mit veszt egy ilyen kör nemtőjének el-
szállatával a családon kívül maga a társada-
lon. A Váradi-ház volt Fehérvárt az, mely
minden jövenőt vállalat élén ragyogott, hol
hozzu 20 évi idő óta minden rendt és rangu
várospolgár, örök elismerés- és hálára köte-
lezve fordult meg, hol minden boldog- és ke-
vébbé boldog kebel ösztintén részvevő szívre
talált, hol minden ügyefogyott euyhet talált,
legalább egy balzsamként való édes szót hal-
lított, mely iránt minden valódián felismerő és
jobb lélek az öszinte tisztelet, barátság, hála
s kegyeletes emlékezet érzelmével adózott,
melynek jósága közmondásossá s a ma jött
idegen előtt is oly köztudomásossá szokott
válni, hogy azt a polgárzat valódi menhelyé-
nek kelle tekintentünk. Egy ily ház elevenítő
lelke szállt egy szebb, neki megfelelőbb ha-
zába el. Vigasztalja egyébiránt vigasztalhatla-
n gyászos férjét a boldogult és tisztos háza
iránti köz- és öszintén érző baráti részvét!
Te pedig nyugodjál kisenvedett jó lélek por-
hüvelyé lent a közös anyaföld méhében cse-
desen; a kegyeletes emlékezet viraszt hantod
fölött, addig is, míg az örök viszontlátás bol-
dogító perce eljövend.

Tusnádi.

Udvarhelyszék, oct. 16.

Nagyméltóságu dr. Haynald Lajos erdélyi
püspök ur ő excéjának karhagói érsekké tőrt-
telt kinevezése a székelyföld katolikus lakói-
nak kebelében nagy sensatiót okozott; mert
elmozdítottása, mitől nem csak minden igaz

katolikus, hanem minden józan gondolkozásu
hazafi is annyira rebegett, ezáltal megtörtént
s az erdélyi egyházmegye árvaságra jutott,
mit már tanusit azon körülmény is, miszerint
a gyula-fejérvári székes egyház nagy-prepostja
az illető rendeleteket a következőkéleg írja alá:
„Joannes Ráduly Vicarius Capitularis.” De
bár körünköl a lángbuzgalmu nagy főpásztor
eltávoztott is, emléke a székelyföld katolikus
lakóinak kebelében élni fog, sőt hiszem, hogy
roppant áldozataiert tartozó hálánkkal még az
unokák is megfogják unokáikat ismertetni,
hogy az e nép kebeléből, míg székely fog lé-
tezni, soha el ne muljék; azonban ez lehe-
tetlen is lenne, hisz a csik-somlyói csaknem
általá alapított főgymnasium, tanító-képezde,
a székely-udvarhelyi székely katolikus nő-
nevelde, s hogy többeket ne említsék, az
etédi, fenyédi és ákosfalvi székely ekleziák
évkönyvei a székely nemzet boldogításáért
annyira buzgólkodott kegyes püspök nevét
annyira dicsőítik, hogy ezen dicsősége fény-
sugarait semmi vihar nem leend képes elho-
mályosítani!... És püspöksége idejében, míg
a székelyföldi katolikus évlapok nagymérvű
áldozatai feljegyzésével gazdagodtak, addig
a főpásztori gondjaira bízott többi erdély
katolikus intézetek és ekleziák évkönyvei
sem maradtak turesen; az erzsébetvárosi, sze-
beni s több egyházkerületekben általa részint
újbol alapított, részint pedig segedelemmel
ellátott plebiániák jegyzőkönyvei eről eléggé
tanuskodnak, s gondolom, hogy az irgalmas
szülek vezetésére bízott s általa alapított,
gyula-fejérvári leány-nevelde és szegények
kórháza is nagy neve dicsőítésére és meg-
örökítésére nem kevésé fognak befolyini!...
De az erdélyi muzeum, gazdasági egyesület
pénzalapjairól sem feledkezett meg... És mi-
dön mint püspök, egyháza boldogíthatásáért
erejéhez képesti legnagyobb áldozatoktól sem
rettent vissza, erélyes fellépései által annak
jogaiban sem engedett csorbulást; a törvé-
nyességnek mindenkor nem csak hiva, ha-
nem valódi öre is volt... az igazságos
történetész hiszem, hogy egykoron a történelem
lapjain ezen egyiránt nagy egyházfejedelem
és államférfi érdemeit kellőleg fogja ecsetelni
... Legyenek áldottak minden léptei.

October 1- és 2-dik napjain a délelti órák-
ban tartott gyűléseink folytatán egy előt
a halhatatlan Széchenyink emlékére alapított,
s négy évig biztosítva volt kaszinóké élete
három egymásután következő évre újabban
biztosítottatott, s a jelen volt szép számu alapi-
tók titkos szavazat után elnöknek: Ugron
Lázár földbírtokos, gazdának: Solymosi Pál
városi polgár, titkárnak: Zajzon Ferenc ev.
ref. lelkész, könyvtárnoknak: Solymosi János
gyógyszerész urat, a 12 számból álló vá-
lasztmányynyal együtt azonnal meg is választ-
tották.

A jeles gróf Haller Ferenc hazánkfiát
pedig, ki újonnan alakult kaszinó-egyletünk
pénzalapjának 100 frtos urbéri kötelezvenyt
kegyeskedett szelvényeivel együtt küldeni, s
ki székely anyavárosunk közintézetéhez annyi
vonzódással viseltetik, hogy azokat évenként,
minden felhívás nélkül, nagyobb meg nagyobb
pénzbeli áldozatokkal néhány év óta évenként
meglelni sietkezett, kaszinó-egyletünk tiszte-
letbeli elnökének közfelkiáltás után megvá-
lasztani az új alapító tagok hazafi kötelemük-
nek ismerték.

Továbbá az alakuló gyűlésből a lefolyt
négy évi számadások megvizsgálása végett
egy bizottmányt neveztetett ki; ezen bizott-
mánynak sikerült is azokat csak hamar tisz-
tába hozni, s munkálataból kitűnt, hogy a
négy éves volt alapítókon a kaszinó-egyletnek
még 1100 osztrák frton felül van tiszta köve-
telése, mely öszszeknek mielőbbi felszedése
a választmányának meg is hagyatott; és kitűnt
egyuttal ez alkalommal az is, hogy bizonyos
uri ember, kinek nevét statusa iránti tisztelet-
ből ezennel elhallgatom, a mellett, hogy egye-
seke által a kaszinói könyvtár gyarapítására
ajándékozott könyveket bejelentés nélkül ma-
gánál tartóztatott, egyuttal több nem részre
utalványozott pénzeket vett kezére, a kaszi-
nó bizonyos hagyatéki tárgyalásnál a városi
törvényszéknél megbízás nélkül képviselte, s
onnan a kaszinó részére pénzt vett fel a nél-
kül azonban, hogy a kaszinó pénztárába szol-
gáltatta volna, sőt többrendbeli általa felsze-
dett évi részvénydíjakat is kezelt el, mialtal
bebizonyítani kívánta azt, hogy ő mint kaszi-
nó képviselője, pénztárnoka, könyvtárnoka
s ügyvédje, s nem csak titkárya kívánt ugyan
azon egy időben fungálni. Reméljük azonban,
hogy e részben az illető törvényszék mindent
tisztába hozand.

Végül tudatom, hogy az osztrák rögton
törvények 88-ai értelmében mátfalvi Sz. J.,
égetésért e folyó hó 11-én Bügözben kötel
által kivégeztetett.

r. l.

Arkos, oct. 10.

Tisztelt szerkesztőség! Felmarkolható po-
litikai tárgyak hiányában — a melyekről szólni

lehetne, azok is inkább közömbösök, vagy tán unalmasok is levén — azokhoz nyulok, melyek alkalom és idő szerintiek, melyek bármely és bármikor sajtóírást kiállnak, és magok után semmi utóházt nem buzna.

Legelő az, miről két egybetalálkozott ember — egyebek hiányában — szokott zöcséret kezdni, az időjárás. A nyári időjárásról eleget hallottunk, eleget olvastunk, eleget is szözlünk. Az őszi időjárás pedig — főképp vidékünkön — tulajdonképp sept. 26-án kezdte magát feltüntetni, körülbelül 5 héti szárazság után, mialatt a szántóföldeket mivelnem nem lehetett. A mondott napon és a reakciókezdett éjen oly szép mérsékelt eső hullott, mely által az ugarföldök második szántása (forgatása, keverése) lehetséges lett, az addig megforgatottakat pedig magvetés alá harmadszor szántani lehet; e nyirok által a gazdai osztály nagyrészen boldogulhatott. Ez eljárásra méltó egy kis figyelmet fordítani. A földeszek t. i. a kedvező alkalmat három eszmével használták fel a forgatással megkészt szántókra nézve: (mert az addig megforgatottakat rendszeres 3-dik szántás alá lehetett venni) egyik megforgatva forgatatlant feljött, s azonnal el is vetette, mert úgy tartotta, hogy később a 2-dik szántás után még a 3-dik szántáshoz elkészülést várni, vagyis, a mint szokták kifejezni: az idő már reá tölt, itt van szent Mihály napja! a másik rész megforgatva megboronálta, s annak egy 3-dik szántás alá elkészültségéig nyugdíjot engedett, mondván: ha kétszer szántunk, csak kétszer szellünk! a harmadik rész megforgatva, de nem boronálta el, nehogy, ha elboronálja s nagy essőzés tállal reá lenni, a föld megnyomuljon, s rossz mivéliséssé. S melyiknek van igazsága? Felelet: szerencsére mindenkinek; mert october 8-ka és 9-ke a földet a sept. 26-nál még jobban ugyan, de mégis mérsékeltlen megáztatta esendessé, mint által mind az elvetett földet magvai kikelhetnek, mind a megforgatottakat s elboronáltak azt megnyomulás nélkül elbírták, mind a forgatottakat s el nem boronáltak az ismétlendő mivélésre jól áttáztak; ha pedig az utolsó rendű esső ne legyen, a megforgatott és el nem boronált szántókkal a földész számítása vagy bajokra akad, vagy felcsúsz. Szóval, az ismételt essőzés után, ma az idő derüle kelvén, a még hátralevő magvetések könnyen és jó kedéllyel bevégezethetnek. De — csak ide szurom! — ezen vig eljárás nagy részéből esztözik a nép nyakába omlott adóexecutio; hol van pedig még az évnegyed vége! no de a jó gazda korán kél és indul el dolgába: az ilyenü korán zászást utjába nincs eső, nincs szárazság, fagy, jég, eső, ragya, fűzőg nincsenek ártalmára; ezek a sajátkeppi földeszek osztály részébe jutnak. „Neked jutott öröm, kéj, szerelem, s ezeknek romja hűségért nekem!” ezt mondja a dal.

Másik megtekintendő a hóharmat. Ez is sajátlag az időjárásához tartozik ugyan, hanem annak mégis egy oly ága, melyre nem mindenkinek nem mindenkor volna szüksége. En nem tudom, Magyarországon e tekintetben mit csinálnak, de ezt Erdélyben a maros-újvári levelező oly pontosan eltalálta, mintha kalendariumból olvasná vala; azt mondá ugyanis: Ha a hóharmat Mihály napig késik, leszen vidékén törökbiro; s im azon nap reggelén hóharmatra viradnak! azután is néhányre, s reá még a föld is megfagyott; oct. 7-re viradólág pedig a kis vízekre oly jég lett, mely az embert is elbírt. Ez aztán abban itélte meg a törökbirozt és szözlöt, a miben találta. Erről többet nem szölk, mert kellemetlen tárgy. Hanem nincs jogunk a dörre panaszkodni, mert nem nyárba ártott, hanem a már bekövetkezett öszkezedeten; helyesebben mondva: nem a dör sietett, hanem a növényélet késétt volt. Hol azonban a törökbiro megmivélthetett, legálább annyira fejlett, hogy elkölthető leszen, kevés hiával.

Tekintsi meg harmadszor termékeink mivélét is, minőségét, árát. Öszgabona kálányál elég lett, mind búza, mind rozs, hol a viz rék ki nem áradt, hanem erőssége alább jár a tavalyinál; csak a legkittinőbb búza adja a 2 vékát. Nevezetes, hogy a rozs sem erőst többet a búzánál, holott rendszerint két vagy másfél annyit szokott adni. Tavaszgabonáink közül a len, köles és burgonya csaknem semmit érnek; egyebek vagy jók, vagy meglehetősek; a törökbiro mikor érésbe akart átmenni, ott a dör miatt megállapodott; zab kielégítő mennyiségben termett, s jól erőst, ez egynek az essőzés inkább használt, mint ártott; az öszrepeze is némileg meghozta a várt eredményt azon kevés nagybirtokosoknak, kik miveln kezdték; gyümölcstermésben, a szilván kívül, kevés haszon, néhol e se termett. Gabnáknál mai ára a s.-sz.-györgyi piacon: búza 4 forint fél, új 2 frt 80 kr, rozs 1 frt 42 kr, árpa 1 frt 20 kr, törökbiro 1 frt 80 kr, zab 86 kr, burgonya 70 kr mérője ösztrák becsben, marhabús fontja 12 kr.

S.-Sz.-Györgyön meg augustus óta működik egy szintársulat a Hubai ur vezénylete alatt, mely a közönség meglehető részvételének

örvend, annál inkább, mert a rendezések és előadások jók.

Az 5-dik számú dsidás-ered-lovaság sept. 15-kén jött vidékünkre, s elhelyeztetett századonként S.-Szent-Györgyre, Arkosra, S.-Körspatakra, Gidófalvára, Kilyénbe és Szermeriára; darabig századonként az illető helységek mezején vagy osztályonként, azután összes ezredileg tartá és tartja hadgyakorlatait a szép mezőn, ágyulovésekkel is élénkítve, s 56 személyű derék katonai zenekarával vidítva; áll horvátokból, szlávokból, ráczokból; csendes, békés, fegyelmzett, talpig becsületes emberek, a nép éppen nem unja őket. Folyó hó közepén elmennek telélni.

r. l.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A kolozsvári jótékony nőegylet f. évi nov. 1-6 napjain rendezendő tárlatának és sorsjátékának rendje. Nov. 1-ső napján reg. 10 órakor megnyílik a tárlat a tisztelt közönség számára a városi táncsteremben, s nyitva lesz nov. 4-én esti 6 óráig mindennap reggeli 9 órától esti 6 óráig. Bementi díj 10 kr. o. é. Nov. 5-én a jutalmak elítélése s a sorshúzás elrendezése. Nov. 6-án d. e. 10 órakor a jutalmazások kihirdetése; s azután a sorshúzás csakugyan a városi táncsteremben. Nov. 7-én és 8-án a nyerő számok rendbeszedése s a lapokbani közlése. Nov. 9-én reg. 9 órakor megkezdődik a nyeremények kiosztása s folytatatik nov. 15-kéig mindennap délelőtt és délután. Sorsjegyeket kaphatni a bizottmány egyes tagjainál; a tárlat folyamában a pénztárnál. Egy sorsjegy ára 10 kr. o. é.

— A kolozsvári polgári-társalkodó könyvtárban meg mind levén eladó könyvek, melyek megvétele iránt november 1-től u. m. mindenszentek napjától kezdve, minden ünnepek és vasárnapokon délelőtt 11-től 12 óráig a Wolf János gyógyszerész utca feletti társalkodó szálláson értekezhetni; hol egyszerűen az eladó könyvek is láthatók.

— Izsó Miklós, mint az „Ország tükre” írja, itt jártában Torda mellett a mézskői alabástromot megvizsgálván kitűnő jóságának találta, mennyiben az olaszországinál nagyobb töregekben jön elő. Több darabot szekerre is rakott.

— A „Pesti Hírnök” írja: „Bécsi rendes tudósítónk írja, hogy a „Pester Lloyd” azon bécsi hírei, melyek szerint a szűkebb birodalmi tanácsot majd csak miniszter nyitja meg, s különben hogy a magyar országgyűlés megelőző a horvátországit, hogy a magyar országgyűlési követválasztás az 1848—49-dik évi törvények szerint fog történni stb. stb., nem lehetnek egyebek levelezőnek a körülményekre némi valószínűséggel alapított magáncombinatiónál, minthogy még ez ideig a magyarországi ügyekre vonatkozólag sem az iránt, hogy mikorra hivassék egybe, sem arról, hogy minő választási mód követessék, végleg még semmi positívum meg nem állapított. Sőt ellenkezőleg, tudósítónk nézete szerint: kellőleg megfontolva a fenfokor viszonyokat, majdnem bizonyossággal lehetne következtetni, hogy az országgyűlés egybehívata, ha ez, mint általában állítatik, a bírói és közigazgatási reformok keresztültelét feltételezi, még nemcsak hogy nem helyeztetik oly nagyra közel kilátásba, hogy már idejét is tudni lehetne; de mind a mellett, ha már hallható is a reá vonatkozó rendszeres lassu és kiszámított előkészület híre, még annyira távolban lenni látszik az a régóta várt idő, hogy addig legalább is még egy év bizton és esendesen lefolyhassék.”

— A magyar és horvát országgyűlés összehívása tavasszal — írja a „Pol. Corr.” — most már kétségtelen. A dualismus elvének némi elismerését látja a nevezett lap azon körülményben, hogy ezen országgyűlésekkel, valamint a szebeni tartománygyűléssel egyszerre fogják ülésezetni a szűkebb reichsrathot, mint azon tartományok képviselőit, melyek nem a magyar korona alá tartoznak.

— Az „E. Hestlap” szóról szóra ezt írja a szebeni reichsrath választásról: Szemmel kellett látni, mennyire fokozta e tárgy a kedélyeket. Ha a magas kormány minden intézkedése oly meglepő részvételt karoltatnék fel, még csak gondolatát is megelőzné a honfiai buzgóság. A választás végrehajtása sokat időre volt kifizte, a 10 órakor megnyitandó gyűlésre; s míg más színi kérdések tárgyalásakor, legyenek azok bár mennyire életbevágók, alig lehet fel 11 órára összehozni a gyűlés tagjait, ekkor már fél tíz körül telve voltak a tornácok aggályos képi férfiakkal, s gyanus nevetések közt suttogó csoportokkal, a gyűlés fő-főtényezőiből éppen úgy, mint minorum gentiumből alakulva. Míg végre megnyílt a terem ajtaja, s a feszülten várt választás a szabályban körülírt módon végbement. Az eredmény tudva van már. De hogy e megkezdett rajz befejezéséről fogalmunk lehessen, látni kellett a fekete golyót kapott egyéniségek némelyikének meg-

nyult képét — s tul ovatioját, s hátrább, néhány szemben kétkedő könyessépeket, melyek szerettek is volna s nem is kigördülni — míg végre egy elfordulás s egy zsebkendő megemeltette ezeket a szomorú zarándoklástól. (Valjon lehet ily képviselő, vagy csak az író tuloz?)

— Felekíné a pesti nemzeti színházhoz visszaszerződött s először folyó hó 23-án „Lecouvreur Adrienne”-ben lépett fel.

— A pesti ref. főiskolában a magyar irodalom és költészet tanárának Thaly Kálmánt választották meg. A jogi irodalom terén ismert Ökrös Balint pesti ügyvédet pedig a debreceni főiskolához hívták meg jogtanárnak.

— Viszontnyilatkozat. K.-Szt.-Márton, october 22-kén. Marosvásárhelyi tanár Szabó urnak e lapok utóbbi 20-ki számában megjelent „Egy kis figyelemzést” e magas hangjából, nehogy valaki azon következtetést vonja, mintha erőszakos talakodásom hivta volna fel Szabó urat „közkötelességének teljesítés” buzgalmában, oly dícséretesnek vett eljárására, magam iránti kötelességből kénytelen vagyok megjegyezni: miszerint én september 3-án csak is a helyszínen többségtől vett azon biztosítás után, hogy a kiállítás tényleg nincs bezárva, s a látogatások épp folyamatban vannak, nyitottam be oda egész illedelemmel. S valóban a termekben több nő és férfi látogató volt, következésképp a bezárás tényleg nem történt volt még meg. Nő de azoknak kiváltságai lehettek, s nincs is szavam ellene, sőt inkább azt is elismerem, hogy Szabó urnak jogában állott a kiállítást bezárni tekinteni reám nézve, de már azt csakugyan humanus eljárásnak nem tartom — ha szinte véletlenül szentélyébe nyitottam volna is be — rögtön dorongot ragadni, midőn egy természetesen szóval is célját érhetné. Azonban ha Szabó ur a humanitást „közkötelessége teljesítésével” nem is bírja egyeztetni, s így természetesen sok mindenbe „beletközik” nem árt olykor meggondolnia, hogy nem mindenki áll tanári pálczája alatt.

Andrási István.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, oct. 21. Palmerston lord tegnap e hó 20-kán töltötte be élete 80-dik évét. Születése napját Broadlands-i jóságán töltötte, a hol született is, családi és baráti kis körben. 58 éve már, hogy a lord alsóházi tag; 16 parlamentnek látta ez idő alatt pályafutását s 13 különböző miniszteriumnak volt tagja. Azok közül, a kikkel államférfii pályáját kezdte, ma már egy sem él, s mai tisztársai közt életkorra, a 72 éves Russel áll hozzá legközelebb. Egészségi állapota még mind tűrhető, folyvást munkálkodik s emberi számítás szerint még nincs nagyon közel a percz, melyben a világ s talán az élet szinpadáról is lelépne. Mind a mellett az angol közvéleményt élénken foglalkodtatja az a kérdés: ki fog utána a brit politika élére állni, s a nagy horderejű személyváltozás minő változást fog előidézni a politikában? Ugy látszik, egy tekintélyes párt képviszők Anglia fiatal capacitásaiából, mely csak az öreg Pam elhunytát várja, hogy azonnal szakítson a sok politikai hagyományokkal, a mi Palmerston, Russel, Stratford de Redcliffe s más ősz államférfiakban van megtestesülve. Az új párt vezérének Stanley lordot tartják, s azért minden szó, mely e férfi politikai elveit tolmácsolja, jelentőséggel bír. Stanley lord e hó 19-kén egy hosszú beszédet tartott kinglynni választói előtt, melyből kiemeljük a következőket:

A dán kérdésnek a parlamentben tárgyalása alkalmával, az egyetlen czél, melyet az ő pártja elérni igyekezett, abban állott, hogy a házat a be nem avatkozás melletti határozott nyilatkozatra bírja; hozzátéve, hogy ez eredmény kivívása sikerült is. „En nem ohajtom” nyomond, hogy Angolország soha se adjon tanácsokat, és sohase fejezzen ki véleményét; de azt hiszem, hogy nem kell fenyegetést használni. Amerikára vonatkozólag azt állítja, hogy a semlegeségi politika tökéletesen helyes, s nem hiszi, hogy a háborúnak egyhamar vége legyen.

Az olasz s a német ügyek iránt így nyilatkozott:

„Az általunk Olaszország irányában követendő magatartást most már világosabban hiszem ismerhetni, mint ez 2—3 év előtt rám nézve lehetséges volt. Az olasz nép tagadhatlanul egy igen nehéz helyzetben mérsékletesség s józan értelem tanúsított, s az ezért jutalomban is részesül, mivel úgy hiszem, semmi kétség sem lehet az iránt, hogy Róma, vagy legalább a római terület nem sokára más kezekbe fog átmenni. A Franciaországgal kötött egész egyezmény oda megye ki, hogy a pápa, miután adósságát átvállalták, és serege szervezésére neki időt engedtek, fűntarthatja magát, ha tudja. Már ha ma az olasz kormány hajlandó lenne is a szerződést

szigorúan megtartani, mégis ő maga nem gáthat meg egy Rómában kiűthető felkelést, s nem akadályozhatja meg, hogy pénz, fegyverek s önkényesek ne özljenek át az egyházi állam terjedelmes határán át, s továbbá még az is kérdés, ha valjon bármily oly saját sereg, a mit a pápa Austria és Spanyolország közvetett támogatásával tarthatna, elég erős lenne-e egy lázadás legyőzésére. Az olaszoknak lehetetlen saját seregüket sokáig jelen létszámukban tartani fen; ők kénytelenek vagy egyrészen lefegyverkezni állandó békepolitikát hozni be, vagy pedig Austria-
val háborúba bocsátkozni, mely háború kimenetele igen kétséges lenne. En részemről Olaszországot ténylet ismerem el; népének s kormányának minden jól ohajtok, s remélem, hogy az olaszok a béke, s nem a háboru útját választandják.

Van még Európának egy más része is, melyben hihetleg rövid időn nagy változások fogunk látni. Németországot értem. Világos, hogy egy német államszövetség nehézkes építvénye, gyakorlatilag véve összedől, s szintoly világos, hogy Austria s Poroszország kölcsönös versengése, ha nem szólnak is a külföld feltékenységéről, az egész Németországnak lehetetlenné teendi, bármint czélra, vagy bármint módon egy állammá egyesülni. Nem marad fenn egyéb választás annál, mint: hogy a kisebb államok kölcsönös ortalom végett egymással egyesüljenek, mely esetben azok Franciaországtól tetemes függésbe jutnának; vagy hogy azok földirati fekvésükhöz, vagy politikai irányzatukhoz képest, részint Austria, részint Poroszországra támaszkodjanak, úgy hogy diplomatai s katonai tekintetben a nevezett nagyhatalmakba bensőleg bekebelezve lennének. Ez utóbbi kimenetel, véleményem szerint, a legvalószínűbb, s én ösztönösen remélem, hogy Angolország még csak szavazatával sem fog beavatkozni annak megállítására. E kis német souveranítások fenállása fölösleges; azok, mint látjuk, szaporítják a békét fenyegető veszélyeket; azok egyetlen politikai végeczélra sem szolgálnak, s minél előbb eltűnnek Európa térképéről, véleményem szerint, annál jobb lesz.”

A legfontosabb azonban, a mit Törökországra vonatkozólag mondott. Szerinte ez állam feldarabolása csupán idő kérdése. S mivel a különben higgadt mérsékeltsgű államférfi, úgy látszik, pártjának tett egy nyilvános hódolati nyilatkozatot, a melynek programjában a fényes kaput illetőleg az áll, hogy Anglia jövőre nem érezheti magát arra bivatva, hogy a török uralmat Európában vérével és vagyonával támogatssa.

Franciaország. Páris, oct. 24. A császár szerdán vagy csütörtökön fog Nizzába indulni. A „France” szerint Napoleon császár nizzai látogatása után Sándor császár Compiegneben fogja azt viszonzni. Ugyanezen lap oly híreket is említ, melyek szerint a két császár találkozása nem Nizzában, hanem másutt lenne.

Mindemellett vannak, a kik még most sem tartják bizonyosnak a találkozást, vagy legalább is azt hiszik, hogy ha meg is fog történni, az pusztán udvariassági természetű lesz, miután Sándor császár Napoleonnal váltott levelezés folytán kijelentette volna azt a határozott ohaját, hogy találkozásuk alkalmával a politika teljesen mellőzve legyen. Credit Judaeus Appella.

Az orosz császár s császárné f. hó 21-én esti 5 órakor érkezvén meg Nizzába, a pályaudvarban az Alpes-maritimes-megyei főnök, a hadosztály-parancsnok, a nizzai polgármester s a testőr-vadászok parancsnoka fogadták. Az ott lakó oroszok teljes számmal megjelentek, s Scariatine fő-kamarás mutatta be őket. Erre a francia hivatalnokok bemutatása ment végbe. A császár igen kegyesen megköszönte nekik a szíves fogadtatást. Az eső dacára roppant tömeg tödült össze a császári pár utjában. Az utcák ünnepiesen fel voltak díszítve. Egy orosz fregát érkezett Villefrancába. Hirszerint az az orosz trónörökös Civita Vecchiából Nizzába szállítandja. A császári pár Nizzában a pompás Peillon-villában lakik. Budberg báró is Nizzába érkezett s császári párral együtt, s legalább egy hónapig ott fog maradni. Dagmar dán hercegnőt, családjával szintén oda várják.

Pepoli marquis f. hó 21-én utazott el Párisból, miután Darmstadtól visszatérve néhány napot ott töltött. Az olasz kamrák legközelebbi megnyitása, valamint a nevezett államférfi által Milanóban kifejezett vélemények tekintetéből, annak Párisban tartózkodása különös fontossággal bír.

Olaszország. Turin, oct. 24. Ma nyílt meg a kamaratülés. Lamarmora tábornok a ház asztalára tette a szeptemberi egyezményt s az arra vonatkozó diplomatai levelezést. Lanza közölte a főváros Florenczbe átváltoztatása iránti javaslatot s annak sürgetős tárgyalását kívánta. Az átváltoztatás kivitelére a ministerium hét milliónyi hitelt kér. A szeptem-

beri egyezményt kísérő előterjesztésében kifejti a ministerium, hogy az egyezmény szentesítését politikai szükségességgnek tartja, meglevén győződve, hogy az előnyök a hátrányokat roppantul felülmúlják. A főváros megváltoztatása nagy áldozatokkal jár; de eredményök lesz, idegen csapatoknak az olasz földről eltávolítása, s előkészítik a római kérdésnek kielégítő végleges megoldását. A közlött okmányok közt van Nigrának egy jegyzéke, amely történeti átnézetét adja az alkudozás folyamán. E szerint a francia kormány, a pápai terület meg nem támadásának ígéretén kívül, némely olyatén biztosítékot is kívánt a turini kabintól, a melyek alkalmasok némi bizalmat kelteni a katolikus világban. Az olasz egyezkedőknek határozott utasítása volt, hogy semmi oly feltételt el ne fogadjanak, ami a nemzet jogaival ellenkezik. Különben Nigra is constatiozza, hogy az egyezmény csupán csak azt jelenti, a mit mond, hogy t. i. Olaszország kötelezi magát arra, hogy minden erőszakos eszközökről lemond.

A kamara elfogadta egy 9 tagu bizottság kinevezése iránti indítványt a turini események megvizsgálása végett.

A mint a „Gen. Corr.”-nek írják, Turin

egészen nyugodt. Igaz, hogy a lovas laktnya előtti téren két felszerelt ágyú s helytt és a környékben 40—50 ezer katona örködik a csend és rend felett. Az egyezmény mellett és ellen irt hírlapi cikkek, röpiratok és falgasztványoknak egész özöne van. A jelek azonban, az ideztűk kutfó szerint, oda mutatnak, hogy az egyezménynek többsége lesz a parlamentben.

Garibaldinak a sept. egyezmény elleni nyilatkozata szó szerint így hangzik: „Hogy bűnösök szerelnek büntársakat keresni maguknak, az igen természetes; de hogy találkozzanak, a kik megkísértsenek engem belevonni abba a sárba, a melyben fetrengenek azok az emberek, a kik Olaszországot a szeptember 15 ki egyezménynyel bemocsokolták, azt nem vártam volna. Bonaparteval az egyetlen szerződés csak a lehet, hogy magunkat az ő jelenlététől nem két év, hanem két óra alatt megtisztítsuk. Garibaldi.”

A „Diritto” és más lapok oct. 22-i számjait, a melyekben a fenebbi nyilatkozat közölve volt, lefoglalták.

Mexiko. Uj Orleansból sept. 28-ról kelt tudósítások szerint Castagny francia tábornok augusztus 19-én vonult be Montereybe. Juarez-

nek nagy bajjal sikerült a francziák bevonulása perezében elmenekülni. Egy lovas csapattal kísért szekérben futott el. Csapatjai, mintegy 3000 ember 30 ágyúval Chihuahua-buzódtak vissza. Porfiro Diaz és Ortega tábornok katonái nyílt lázongásban vannak; csapatonkint hagyják el zászlóikat. Azt beszélik, hogy Diaz, körülte maradt 600 emberével Ojaca városba ment, hogy ott megerősítse magát. Doblado tábornok megadta magát s az egyesült államok kormányától utlevelet kért, hogy Mexikoba visszamehessen. Egy angol társulat engedélyt kér a vasutnak Veracruzól Mexikóig tovább építésére. Négy év alatt kötelezi magát bevégezni. A belga és osztrák önkéntesekből alakult 10,000 főnyi legio megérkezését a jövő hónap folytán várják.

Ujabb. Berlin, oct. 25. A „Nordd. A. Ztg.” alaptalannak nyilvánítja a hirt, mintha Austria és Poroszország között a schleswig-holsteini kérdést illetőleg egyezmény, „Lauenburgra nézve pedig egy pótezikk keletkezte volna. Sem egyezmény, sem pótezikk nem létezik.

— Frankfurt, octob. 26. A „Frankf.

Journ.”nak egy ratzeburgi távirata szerint a lauenburgi rendektől küldöttség megy e hét folytán Berlinbe, hogy a Poroszországhoz csatlakozás iránt egyezkedjenek.

— Páris, oct. 25. Bismark Biarizből ideérkezett, már volt is kihallgatáson a császárnál s ma este Drouin de Lhuys miniszternél lesz ebédin Goltz és Benedetti urakkal.

A „Patrie” jelenti, hogy Leopold belga király elindult Genfből és megy Lyonba és Marseillebe; a nevezett lap azt hiszi, hogy Leopold király Nizzába fog menni.

A „France” Austria és Franciaország egy-máshoz közlekedéséről szóló híreket említvén, ezt írja: „Nem tudjuk, közel kilátásban van-e az egyetértés; de azt hisszük, hogy Velen-cze miatt oly nehézségek vannak, amelyeket csak Austria részéről leendő meszszeható eredmények által enyészteszethetők el.

— Páris, oct. 26. A „Frankf. Journ.”nak jelentik: A császár ma indul Lyonba, az éjet ott töltendi s pénteken találkozik az oroszok csárjával Nizzában. A császár szándékolt látogatása Compiègneben elmarad.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

HIVATALOS.

6531 eln. 1864.

(271)

(3—3)

Hivatalos hirdetmény.

Mintán egy, a volt k. főkörmányszéki mérnök Gaiser által 1848-dik évben, és egy, mérnök Székely által 1850-dik évben készített, a Kis-Küküllő folyam szabályozására vonatkozó térkép az 1861-ik évben magán kezekre került, felszólítatik mindenki, kinek az érintett 2 darab térkép jelenlegi hollétérol tudomása van, arról ez évi december 31-keig a kir. főkörmányszék Elnökségét tudomásba tenni.

N. Szeben, october 20-kán, 1864.

Az erd. kir. főkörmányszék elnökségétől.

NEM HIVATALOS.

(275)

(1—24)

Nem kell többé csukamáj-olaj!

Jodirozott retek-szőrp

GRIMAULT és TÁRSA, párisi gyógyszerészek, rue de la Feuillade 7. sz.

A párisi főköroda-orvosok bizonyítása szerint, a mely több egyetem mutatóványában és kísérletében látható, e szőrp legnagyobb sikerrel alkalmaztatik a csukamájolaj helyett, a melyet jóval felülmúlja. Gyógyit mellbetegségeket, skrofulát, vér vizkört, a bőr halvány-ságát és zsibbadását, étvágy-bányt, s vértisztítás által erősíti a szervezetet. Szóval a legjobb tisztítószert. Soha sem fogja el a beleket s a gyomort, mint a bamuszir és vas-jod, s nagy sikerrel használják gyermekeknek is, a kik mirigyben szenvednek. Dr. Cazenave a párisi St. Louis kórháztól különösen ajánlja bőrbetegségeknél. Kapható az osztrákbírodalom minden nevezetesebb gyógyszerertáiban.

(274)

(1—2)

Ház elárverezés.

A néhai kovács Balog Péter-féle ház, a belkirályuteza szegletén 406. sz. a. f. évi november 3-kán szabad kézből a helyszínen árverés útján eladatik.

(277)

(1—3)

Vendéglői hirdetés és megnyitás.

Alólírt mint bérlo, az Angolló ezimű vendéglőből, Biásini szállodába tévén át vendéglőjét, a hol is a vendégszobák újból kifestve, újból butorozva lévén, — van szerencséje a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy a mai naptól kezdve, legpontosabb szolgáltat mellett, mérsékelt áron, csinos tiszta szobák s abba minden megkívántató, úgy reggeli, déli és estvéli válogatott ételek- és italokkal kedveskedhetik.

Szabó Ferencz,
haszonbérlo és vendéglős.

(32)

29/10

(18—26)

Oszk. cs. kir. legelőbb angolhon s amerikai szabad. ellátott

ANATHERIN SZÁRVIZ

POPP J. G. bécsi gyakorló fogorvostól, előbb Tuchlauben város rész 557 sz. je-lenleg belváros Bogner-uteza 2-dik sz. alatt a takarékpénztárral szembe.

Ára üvegenként 1 frt 40 kr.

cs. kir. szabad. FOGPÉP. Ára 1 frt 22 kr.

udvas fogak önbe- Ára

FOGOLOM, töltésére. 2 frt 10 kr.

NÓVENYI-FOGPOK papírtokba 63 kr.

Hogy a fenn jelet Szárviz, hosszas évek óta fogva, a fogak s más szájrészek legjelebbes fontartó részül esmertett el, számos erre vonatkozólag közzé tett bizonyítványok által, a legmagasabb valamint a tisztelt urrend, s sok nagy érdemű, s jeles híri orvosi egyéniségek részéről tanúsítva van.

Az Anatherin Szárviz, a legutóbbi világ-kiállításán mint kitűnő, a hamisítás ellen Angolhonban kir. szabadalommal biztosított, s Amerikába hasonló oltalom mellett szintén köztetsésben s kedveltségben részesült, a birodalom első folyó lapjai által közlé tétve, annak további dícséretére úgy hisszük nincs szükségünk.

Kapható: Kolozsvárt WQLFF J. és KHUDY J. özvegye gyógyszerertáiban.

(268)

(5—12)

BALÁZS BOLDIZSÁR BUNDA-BAKTÁBA.

A TANÁCSHÁZ MELLETT 3-dik szám.

A hol is mindennemű férfi és női utazó és városi BUNDÁK talál-tatnak jutányos árak mellett.

Valamint becses megrendelések pontos teljesítésére vállalkozik fennirt.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

Kertészeti jelentés.

(2—2)

(272)

Bátor vagyok a nagyérdemű t. cz. közönséget arról értesíteni: hogy nálam most néhány száz darabra menő, mindennemű legmeseb fajú gyümölcs oltványokból, legszebbféle oltott-rózsák és egyéb hasznos és dísznövények, úgy magvak mint gyökerek és bokrok megrendelésekre készen állanak. Az ezekről szóló meglehető tartalmu Catalogussal kívánatokra szolgálom

Brassay Kronstädter József,

lakásom Kolozsvártt kül-monostorutca 134-dik szám.

(269)

(2, 3)

EGY OKLEVELES GYÓGYSZERÉSZ SEGÉD,

ki a székely főváros egyik igen jólrendezett gyógytárában 7 évig folytonos alkalmazásban volt, kíván valamely nagyobb erdélyi gyógytárban alkalmazást nyerhetni november 15-étől fogva. E tárgyat illető levelek S. F. czim alatt a „Szentlélek” című gyógytárba küldeni.

(273)

(2—2)

Egy négyéves tehén eltévedett, jegyei ezek: szürke szőrű, csákó szavú, a jobb füle alatt a pofáján egy dió nagyságu kinövés. A ki mo. találja, jelentse Kolozsvártt a Tanácsháznál T. Nemes urnál, hol illő jutalomra számíthat.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvártt, Wittich Józsefnél Maros-Vásárhelyt, Dobray Nándornál S.-Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagyenyeden, Sindel Károlynál Brassóban kapható:

Kolozsvári nagy Naptár

1865-dik évre.

Szerkesztette K. PAPP MIKLÓS.

Ára 1 frt o. ért.

Vaterloo. Thiers M. A. után francziából fordítva. Ára . . . 2 frt — kr.

Gazdasági Zseb-Naptár 1865-re. Szerkeszté Godolányi Antal.

Ára kemény kötésbe 1 frt 80 kr.

Orvosi napló, Magyarország gyakorló orvosai használatára 1865.

Ára kötve 1 frt 80 kr.

Kakas Márton és Bolond Miska egyesült humorisztikus Nap-tára 1865-re. Számos képpel. Ára 1 frt 80 kr.

REISCHER E. Jutenyésztés és gyapjuismeret, a juhbetegségek ismeretével és gyógyításmódjával.

— Kereskedési növények művelése. Nevezetesen az olajmagu, fonalbeli, festő, s egyéb gyáraknak való s fűszer-növények termesztése. Ára 1 frt 50 kr.

— Kereskedési növények művelése. Nevezetesen az olajmagu, fonalbeli, festő, s egyéb gyáraknak való s fűszer-növények termesztése. Ára 1 frt 50 kr.

— Kereskedési növények művelése. Nevezetesen az olajmagu, fonalbeli, festő, s egyéb gyáraknak való s fűszer-növények termesztése. Ára 1 frt 50 kr.

— Kereskedési növények művelése. Nevezetesen az olajmagu, fonalbeli, festő, s egyéb gyáraknak való s fűszer-növények termesztése. Ára 1 frt 50 kr.

— Kereskedési növények művelése. Nevezetesen az olajmagu, fonalbeli, festő, s egyéb gyáraknak való s fűszer-növények termesztése. Ára 1 frt 50 kr.

— Kereskedési növények művelése. Nevezetesen az olajmagu, fonalbeli, festő, s egyéb gyáraknak való s fűszer-növények termesztése. Ára 1 frt 50 kr.

— Kereskedési növények művelése. Nevezetesen az olajmagu, fonalbeli, festő, s egyéb gyáraknak való s fűszer-növények termesztése. Ára 1 frt 50 kr.

— Kereskedési növények művelése. Nevezetesen az olajmagu, fonalbeli, festő, s egyéb gyáraknak való s fűszer-növények termesztése. Ára 1 frt 50 kr.

— Kereskedési növények művelése. Nevezetesen az olajmagu, fonalbeli, festő, s egyéb gyáraknak való s fűszer-növények termesztése. Ára 1 frt 50 kr.

— Kereskedési növények művelése. Nevezetesen az olajmagu, fonalbeli, festő, s egyéb gyáraknak való s fűszer-növények termesztése. Ára 1 frt 50 kr.

— Kereskedési növények művelése. Nevezetesen az olajmagu, fonalbeli, festő, s egyéb gyáraknak való s fűszer-növények termesztése. Ára 1 frt 50 kr.

— Kereskedési növények művelése. Nevezetesen az olajmagu, fonalbeli, festő, s egyéb gyáraknak való s fűszer-növények termesztése. Ára 1 frt 50 kr.

— Kereskedési növények művelése. Nevezetesen az olajmagu, fonalbeli, festő, s egyéb gyáraknak való s fűszer-növények termesztése. Ára 1 frt 50 kr.

— Kereskedési növények művelése. Nevezetesen az olajmagu, fonalbeli, festő, s egyéb gyáraknak való s fűszer-növények termesztése. Ára 1 frt 50 kr.

— Kereskedési növények művelése. Nevezetesen az olajmagu, fonalbeli, festő, s egyéb gyáraknak való s fűszer-növények termesztése. Ára 1 frt 50 kr.

— Kereskedési növények művelése. Nevezetesen az olajmagu, fonalbeli, festő, s egyéb gyáraknak való s fűszer-növények termesztése. Ára 1 frt 50 kr.

— Kereskedési növények művelése. Nevezetesen az olajmagu, fonalbeli, festő, s egyéb gyáraknak való s fűszer-növények termesztése. Ára 1 frt 50 kr.

— Kereskedési növények művelése. Nevezetesen az olajmagu, fonalbeli, festő, s egyéb gyáraknak való s fűszer-növények termesztése. Ára 1 frt 50 kr.

— Kereskedési növények művelése. Nevezetesen az olajmagu, fonalbeli, festő, s egyéb gyáraknak való s fűszer-növények termesztése. Ára 1 frt 50 kr.

— Kereskedési növények művelése. Nevezetesen az olajmagu, fonalbeli, festő, s egyéb gyáraknak való s fűszer-növények termesztése. Ára 1 frt 50 kr.

— Kereskedési növények művelése. Nevezetesen az olajmagu, fonalbeli, festő, s egyéb gyáraknak való s fűszer-növények termesztése. Ára 1 frt 50 kr.

— Kereskedési növények művelése. Nevezetesen az olajmagu, fonalbeli, festő, s egyéb gyáraknak való s fűszer-növények termesztése. Ára 1 frt 50 kr.

— Kereskedési növények művelése. Nevezetesen az olajmagu, fonalbeli, festő, s egyéb gyáraknak való s fűszer-növények termesztése. Ára 1 frt 50 kr.

— Kereskedési növények művelése. Nevezetesen az olajmagu, fonalbeli, festő, s egyéb gyáraknak való s fűszer-növények termesztése. Ára 1 frt 50 kr.

— Kereskedési növények művelése. Nevezetesen az olajmagu, fonalbeli, festő, s egyéb gyáraknak való s fűszer-növények termesztése. Ára 1 frt 50 kr.

— Kereskedési növények művelése. Nevezetesen az olajmagu, fonalbeli, festő, s egyéb gyáraknak való s fűszer-növények termesztése. Ára 1 frt 50 kr.

— Kereskedési növények művelése. Nevezetesen az olajmagu, fonalbeli, festő, s egyéb gyáraknak való s fűszer-növények termesztése. Ára 1 frt 50 kr.

— Kereskedési növények művelése. Nevezetesen az olajmagu, fonalbeli, festő, s egyéb gyáraknak való s fűszer-növények termesztése. Ára 1 frt 50 kr.

— Kereskedési növények művelése. Nevezetesen az olajmagu, fonalbeli, festő, s egyéb gyáraknak való s fűszer-növények termesztése. Ára 1 frt 50 kr.